

DEBRECZENI FÜGGÉTTLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 15.—
NEGYED ÉVRE K 45.—
FÉL ÉVRE . . . K 90.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 180.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

21. és 25. sz. rendelet (kibővitve).

Mi, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságügyi törvénykönyvek 92. és 57. §. II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

elrendeljük:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadművelési területnek tekintetik:

1. Rend ellenszolgáknek lesznek tekintve:

a) akik rossz akarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közdölni, elterjeszteni, beszélni fognak bármely módon igaz vagy beképzelt híreket, vagy relativ meggyőződéseket a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéseiről, vagy bármely más dolgokról, a román hadseregére vonatkozólag;

b) akik állomásokon, vonatokon találatnak, komoly megindoklás nélkül, vagy tologgani, kiabálni fognak és nem fogják tiszteletben tartani a rendsz. vonatkozólag kiadott utasításokat;

c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet;

d) bármely jó akaratú személy, aki levelet vinne, valamint azok, akik mások által elhagyott magánleveleket az egyik helyről a másikra szállítani;

e) aki a hadsereg érdekeit sértő rendeltetések ellen léki;

f) azok, akik meghatalmazás vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék kizárásával, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem, törvényt sértő helyiségeket elfoglalnak;

g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot;

h) bárki, aki rossz akarat nélkül megmérgez, vagy megfertőz kizárólag, forrásokat, bármely folyó vagy álló vizet, valamint bármilyen élelmiszert;

i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket;

j) azok, akik kivesszik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit;

k) azok, akik közbe lépnek vagy mások közbe lépését provokálják, hogy megakadályozzák egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását.

2. Ezen rend ellen szegődik a

következőképpen lesznek megbüntetve:

Az a), b), c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által, első és utolsó alkalomkor egy évig tartható börtönnel és 2000 lei-ig tartható pénzbírsággal lesznek sújtva.

Az e), f), g), h), i), j) és k) pontokban foglaltak ellenszolgái a haditörvényszékek által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig tartható börtönnel és 5000 lei-ig tartható pénzbírsággal.

Midőn a fent említett tettek közül valamelyik kímkedési vagy árulási szándékkal lesz véghezvive, a háború alatt már életben lévő törvények szerint lesznek megbüntetve.

3. A rendelet ellenszegüléseinek a megválasztását királyi biztosságok, térszolgálatok, csendőrtisztek és bármely katonai rendőrtiszt végzi.

4. E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, haditörvényszékek székhelyén, hadbírószékek, térszolgálatoknál, csendőrtiszteknél és községházaknál, ki lesz hirdető doboz által is.

E formások megtartását jegyzőkönyvileg állapítják meg a katonai rendőrtisztek.

E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fent említett végrehajtásokkal a csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik a három nap után ennek bűnbe.

5. A 21. és 25. sz. rendelet határozatai, amelyeket szintén a parancsnokság adott ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép.

Kiadva Parancsnokságunknál.
Nagyszombat, 1919 május hó 12-én.

Erdélyi csapatok főparancsnoka:
Mardarescu tábornok.

Vezérkari főnök:
Panaitescu tábornok.

Rendelet.

Elrendeli a térszolgálatok, hogy lakosadók a román tisztek érkezéséig, valamint eltávolítását a következmények terhe alatt lenti parancsnokságnál 12 órán belül bejelenteni tartoznak.

Térszolgálatok

A béke delegáció elutazott Párisba

Rövidesen megkezdődnek az érdemi tanácskozások

A magyar béke delegáció hét-főn január 5-én elutazott Budapestről Párisba, ahol aztán rövidesen megkezdődnek az érdem tanácskozások. Egyelőre csak a fődelegáció és vele együtt a politikai delegáció ment ebben a turnusban, a bizottság egyéb szervei csak később mennek. A szombati magyar minisztertanács foglalkozott a béke anyagával és a békére vonatkozó egyéb kérdésekkel.

Jacomoni Ferenc olasz tüzérségi főhadnagy Párisból pénteken Budapestre érkezett, hogy a magyar béke delegációt Neuillybe kísérje. Jacomoni főhadnagynak ugyanolyan megbízása van mint Hay lord angol tisztnak, Pignattelli herceg vezérkari őrnagy Mombelli tábornok megbízásából bemutatja Franco Jacomoni olasz tüzérfőhadnagyot, a párisi békekonferenciának összekötő tisztségét a magyar béke delegációnál. Huszár Károly miniszterelnöknek, Somssich József gróf külügyminiszternek és Apponyi Albert grófnak, a béke delegáció vezetőjének.

A budapesti olasz misszió

Róma, jan. 8. Az olasz kamarában Cicconi meginterpellálta a kormányt az olasz misszió budapesti szerepléséről.

Sforza külügyi államtitkár a következőket felelte:

— Egy néhány nap mulva Olaszország Magyarországgal tényleges békeállapotba kerül. Akkor összeköttetéseinket újra felvesszük velök.

— Amelkül, hogy Magyarországhoz való viszonyunk az ország belügyeibe való beavatkozás jellegét öltene magára, a demokratikus egészséges magyar kormány megalakulásának elősegítését fogja célozni.

Ezenkívül Sforza államtitkár a budapesti olasz misszió működését is védelmébe vette

A főkapitányság által közölt névsorból Dr. Kemény Mór ügyvéd kimaradt, miért is felszólítatik, hogy ma, 9 ikén d. u. 4 órakor okvetlenül jelenjen meg a katonai rendőrségen.

Csehszlovákia elleni a gazdasági uniót.

Prága, január 8. Benes cseh külügyminiszter egy interjú során nyilatkozott Csehszlovákia gazdasági helyzetéről és többek között ráért a gazdasági konföderáció tervére is. A miniszter többek közt ezeket mondta:

— Mi ellenzünk minden politikai és gazdasági uniót vagy konföderációt és egészen önállóan akarunk maradni. Szomszédainkkal való viszonyunkat szabad megegyezésnek kell szabályoznia és érdekeinket meg kell óvniuk úgy, hogy csak a békeszerződésekre kelljen tekintettel lenni, amelyeket aláírtunk és amelyeket lojálisan meg kell tartani. Megfelelően számolnunk kell a szövetségesek politikájával is és érdekeinket összhangba kell hoznunk a szövetségesek érdekeivel oly módon, hogy köz-társaságunk ne károsodjék sem befelé, sem kifelé. Nem szabad azonban megfeledekeznünk nemzetközi kötelezettségeinkről sem a szláv-ság érdekében, de szociális és demokratikus missziót is kell teljesítenünk, amely úgy a szláv-ság, mint egyáltalában Középeurópa területén ránk hárul.

Bűnvádi eljárás a bolsevizmus előkészítői ellen

Budapestről jelentik: Az államügyészség megkeresést intézett a rendőrfőkapitányhoz, amelyben felség-sértés és lázadás büntette címén bűnvádi eljárás megindítását rendelte el mindazok ellen, akik az októberi forradalomban olyan szerepet

vettek, amely alkalmas volt a bolsevizmus előkészítésére. A főkapitány megbízta Kiss Arpád dr. rendőrfogalmazót a nyomozás előkészítésével. A nyomozás során igen sok politikust fog a rendőrség gyanúsítottként megidézni.

Erdélyben bevonják az Osztrák-Magyar Bank jegyeit

Erdély gazdasági tényezői, amint arról már beszámoltunk, utóbbi időkben mozgalmat indítottak a valuta egységesítése érdekében. Ugy tatálták, hogy a lei kedvező árfolyama a koronával szemben káros hatással van Erdély iparára és kereskedelmére, minthogy a helyi piacot kiszolgáltatja a nagyobb értékű idegen tőkének. Ezért félretéve minden nemzeti és politikai szempontot, gazdasági érdekeik megvédése céljából azt kívánják, hogy Erdélyben is vonják ki a koronát a forgalomból, illetve cserélik be leire.

Az erdélyi pénzügyi kapacitások megvalósítása végett az országban a pénzügyminisztérium hasonló akcióival. A pénzügyminisztérium ugyanis elhatározta, hogy a Banca Nationala jegyein kívül forgalomban levő összes bankjegyeket, tehát Erdélyben a felbőlyegzett koronát, Bessarabiában a rubelt és Romániában a Banca Generala által kibocsátott Mackenzon léle lei jegyeket becseréli. Erre a célra Amerikában tíz milliárd névértékű bankjegyet nyomattak, amelyek már utban is vannak.

A beváltás árfolyama körül már eddig is hosszú vita folyt le, amely valószínűleg egy hamar nem ér véget. Az erdélyi román nemzeti párt kormányrajutása lényegesen emelte a korona sanszait.

Tekintve, hogy Erdélyben csak a felbőlyegzett koronát ismerik el hivatalos forgalmi eszköznek, csak ezt fogják becserélni. Ma összesen hét-nyolc milliárd értékű lebellyegzett korona sereg. Eppen ezért bizonyos meglepetést keltett a pénzügyminisztériumnak az a nyilatkozata, hogy Erdélyben és a Bánáiban három és fél milliárd koronát helyegestek le a kiküldött bizottságok, a többi pénz lebellyegzése harais. Kétszert dolog, hogy sok hamisan bélyegzett pénz van, de ez talán tízed részét sem képezi a fent állított mennyiségnek. Erdély pénzügyi szakférfiai abban a meggyőződésben vannak, hogy valamely könnyen elosztható félszerítés vagy tévedés foroghat csak fenn. Tisztázása annál is inkább kívánatos lenne, mert különben amugy is szükségű fizetőszerzőink felét kirekesztenék a forgalomból.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben levő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

Teljes elégtétel a közellátási hivatalnak

Fennmaradjon-e a közellátási hivatal? — A nagykereskedők alkalmi egyesülése a közellátás iránt nyitására — Az árdrágítók letörése

A decemberi közgyűlésen újból életre hívott közellátási tanács tegnap délután 4 órakor tartotta első ülését a polgármesteri tanácskozó teremben. Az ülésen Zöld József tb. tanácsnok elnökölt.

Az ülés megnyitása után Zöld József bemutatla a közellátási tanácsra vonatkozó közgyűlési határozatot. Meg lehet állapítani a határozatból — mondta Zöld József — hogy a közgyűlés kiterjesztette a közellátási tanács feladatait és hatáskörét. Ötödik alkalommal foglalkozott a közgyűlés a tanács működésével és minden alkalommal egyhangú határozatával hagyta helyben a zárszámadásokat és egyetlen kitégást nem emelt a tanács működése ellen.

Rózsás reményeket a tanács működéséhez fűzni nem lehet, de bármily csekély eredményre is van kilátás, a munkát a legkisebb eredmény is megéri, mert a köz javára történik. A teendőket megszabja a közgyűlési határozat. Egyrészt áruk beszerzésével kell belépni a forgalomba és így létszoritani az árakat, másrészt hatóságnak esetleg rendőrhatalósági uton közreműködni az árak leszorításában.

Az árak letörése.

A második feladatra vonatkozóan az árvizsgáló bizottság már ülést tartott, négy tagú bizottságot küldött ki és átiratban kéri a közellátási tanácsot, hogy a maga részéről is nevezzen meg négy tagot, akik a kereskedelmi és iparkamara egy kiküldöttjének és a rendőrfőkapitánynak a bevonásával intézkednek az árak megállapítását és letörését a következő alapevek szerint:

Gyakori rendőrhatalósági vizsgálatok, razzikák, hogy ipar engedéllyel nem bírók ne foglalkozhassanak közszükségleti cikkek forgalomba hozatalával. A talált áruk elkobozandók. A nyitott üzlethelyiségek gyakori megvizsgálása. Árjegyzékek megállapítása és kötelező kifüggesztése. A kereskedői érkezett áruját köteles a bizottságnak bejelenteni, mely az árakat megállapítja.

A közellátási hivatal felmentése

Nem mulasztatom el itt — folytatta Zöld József — annak bejelentését, hogy a közellátási hivatal elleni vizsgálatot megbízott bizottság élnöke, Debreczeni Barna dr. bejelentette a bizottság határozatát a főispánhoz. Ez a határozat minden tekintetben, felmentő és teljes elégtételt szolgáltat a közellátási hivatalnak.

Megállapítja a határozat, hogy a bukaresti ut kifogásolt, költségei reálisak, de különben is a költség számlát a főispán is

jóváhagyta. A behozott textilárakat olyan áron hozták forgalomba, hogy az expedíció költségei fedezetet nyerjenek, de így is jelentékeny ármérséklést idéztek elő a helyi piacon és előcsalták az eldugott árukat. A Fehér Andoréktól átvett gyarmatárak tényleg megárgultak a közbeiktatott tényezők nyereségrészesedése miatt, de ez a drágulás minden esetben bekövetkezett volna. A teára, valamint a kölesre vonatkozó panasz teljesen alaptalan, a benzín árát pedig biztos információk hiányában akker állapították meg 500 koronában, amikor a benzín ára a helyi piacon 1500—1600 korona volt. A Fehér Andor által panaszolt fehér pénz manipuláció semmielőtt sem terheli a közellátási hivatalt, amely a fél írásban kifejezett kívánságát pontosan teljesítette.

Arra nézve, hogy a vizsgálat során visszaélések, tisztességtelen üzérkedés, vagy más hasonló kereskedelem- és jogellenes eljárás volt-e észlelhető a hivatal működésében, megállapítja a határozat, hogy a vizsgálóbizottságnak ilyeneket észlelni nem volt módjában.

Megmaradjon-e a közellátási hivatal?

Arra a kérdésre, hogy fennáll-e még a közellátási hivatal fenntartásának szüksége, a vizsgálóbizottság azt a feleletet adta, hogy a kimutatott eredmények nem igazolták a hivatal szükségességét annál kevésbé, mert a szükséges kereskedői mozgékonyssággal nem rendelkezik és mint főlős közvetítő illeszkedhet csak be a termelő és fogyasztó között. A bizottság szerint a hatóságnak tekintélye súlyával és nagy megrendelésekkel kellene támogatni egy más, de tőle különböző kereskedelmi szervet, például a Hangya-szövetkezetet és hatósági ármegállapító szervet kellene felállítani.

A jelentés ismertetése után Zöld József tb. tanácsnok kijelentette, hogy a további intézkedés e kérdésben a vizsgálatot elrendelő főispánt illeti.

Vásáry István dr. tanácsnok rámutat arra, hogy a közellátási tanács akkor, amikor a vizsgálóbizottság véleménye ellentétes a közgyűlési határozattal, nem kezdheti meg érdemleges munkáját addig, amíg az elvi kérdés, a közellátási hivatal megmaradásának kérdése eldöntve nincs. Előre is jelzi, hogy olyan megoldáshoz, mely például a Hangya-szövetkezetnek adna megbízást, nem járul a maga részéről hozzá.

Zelinger Ede azt ajánlja, hogy a tanács egészítse ki magát két loyális kereskedővel és két kereskedelmi úgynökkel,

hogy a közellátási hivatal ellen kereskedői körökből felhangzó vádakot így kiküszöbölje

Nagykereskedők alkalmi egyesülése

Schwartz Vilmos és Reitz János felszólalásai után újból Vásáry István dr. szólalt föl és a kérdés megoldására azt a gondolatot vetette föl, hogy a város illetve a város képviselőiben a közellátási hivatal létesítésre a helyi nagykereskedőkkel egy alkalmi kereskedelmi egyesülést a közellátási ügy vezetése és lebonnyolítására.

Ennek az intézménynek teljesen altruisztikus alapekon kellene működnie. A részletekről még nem gondolkodott, hanem javasolja, bizza meg a közellátási tanács az elnökséget, hogy e terv megvalósíthatóságának megállapítására tárgyaljon az érdekeltek el.

Radó Rezső dr. kamarai titkár előadja ugyan Vásáry István indítványát, de rámutat arra, hogy olyan aktuális kérdések várnak megoldásra, amelyek nem várhatnak az elvi kérdések eldöntésére. Javasolja tehát, hogy elvi vitatkozások helyét térjenek át a gyakorlati kérdésekre.

A közellátási tanács ezután a létesítésre vonatkozó közgyűlési határozatot tudomásul vette, Vásáry István dr. javaslatát elfogadta, az árvizsgálóbizottság által kiküldött ármegállapító bizottságba pedig Schwartz Vilmos, Vásáry István dr. és Reitz János tanácsigazgatókat küldte ki.

A közellátási tanács ezzel újból megalakulván, a közellátási hivatal vezetésével továbbra is Schwartz Vilmost és Lukács Andort bízza meg.

Szövet, posztó, cukor és gyufa

Öt millió aruzszállítási Csehszögből

A közellátási tanács első ülésén Schwartz Vilmos, a közellátási hivatal igazgatója jelentést tett azokról az üzleti ajánlatokról, amelyek a hivatalhoz érkeztek.

Uj. Losonczy János debreceni iparos 5000 darab saját tálmányu benzinyertyát ajánlta megvételre egyedárusítási joggal. A tálmány rendkívül egyes és praktikus ugyan, de a vétel még sem ajánlatos, mert nagy tételtől van szó. A tanács az előterjesztést elfogadta.

A közellátási hivatal gabonaosztályának egy tagja gyapjút szállított Csehszögből a piaci árnál 3 cseh-koronával olcsóbban adta el mázuját azszal a kikötéssel, hogy ezzel szemben rekompenzáció képpen üveg- és porcelánárut, textil-árut és posztót, cukrot és gyufát kapjon Debreczen városra. Ezekre az árakra feltétlenül szükség van Debreczenben, ezt az alkalmat tehát elszármaztani nem lehet annál kevésbé, mert a gyapjút bevője a szükséges pénzt csak vo-

Bardách Dezső gyógyszerértára a „Nap“-hoz Debreczen, Ferencz József-ut 1. sz. Alapított 1820.

Az összes gyógyszerek, kötszerek, gyógyszerkülönlegességek, vegyszerek, kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek s cosmetikai cikkek teljesen felszerelt legnagyobb raktára.

ronában, amelynek az arfolyama 215—219, a városnak 210-es arfolyamon hajlandó rendelkezésre bocsátani.

A közellátási tanácsa elhatározta az üzlet lebonyolítását és megadta a felhatalmazást a közellátási hivatalnak a szükséges gyakorlati intézkedések megtételére.

A marnei csata titka

Kluck tábornagy nyilatkozik vereségéről

Páris, január 5. Az »Echo de Paris« tudósítója legutóbb felkereste Németországban Kluck marsallt, aki 1914-ben a sorsdöntő marnei csatát Joffre francia generalisszimusszal szemben elvesztette. A tábornaggal folytatott interjút a francia újságíró a következőképpen írta le:

— Kluck marsall erőes vonású, karakterisztikus fejű, — őszinte kinézésű, talpig katona. Egyáltalán nem diplomata. Gondolatait őszintén, kerületés nélkül, katonásan adja elő. Éppen most írja utolsó lapjait emlékiratának a marnei csatáról. Bevallja abban is nyíltan, hogy a győztes Joffre volt, aki éles szemmel előre látta a következményeket és aláírta a rendeleteket. Lehet, hogy Gallieni, Páris védelmezője nagyobb tehetségű tábornok, azonban nem ő parancsozott a döntés alkalmával Charleroinál.

Joffre tuisok előtt összpontosított a centrum ellen, nem tartotta szem előtt a német szárnyak mozgását és visszavonulása is tulhamar történt. Inkább kellett volna áldozatokat hoznia. Törzségét is otthagyni volt a lassú visszavonulásnál, hiszen az ellenség kezében ugyanis csak ócska vas.

— Mindez azonban — jegyezte meg Kluck — csak jelentéktelen részletek. Az én szememben Joffre jeles hadvezér, akinek el kell ismernem érdemét. A Marne melletti csata előtti kiadott rendeletel fényesen bizonyítják, hogy nagyon jól elfogta a veszély aulját. Beírta, hogy Páris veszével elveszett volna Franciaország is. Páris Franciaország szíve, amelyet azonnal meg kell védeni. Ezt nem teveszthette szem elől.

Kluck mindentől tartózkodás nélkül egyszerűen és becsületesen nyilatkozik. A harc részleteiről est a pár sort mondta a tudósítónak:

— Mounoury seregeit visszavertem volt. Annyi autót és társzekeret hagytam az uton, hogy alig tudtak félrehúzatni, hogy gyorsabban haladhassunk előre. Ekkor megjelent előttem egy ezred francia lovasság és nem számított öröki vakmerőséggel belerohant gépfegyverekbe és tüzességünk közé. Sikerült átérnie vonalunkat. Ezzel megadták a veszélyt, már bekerített katonák és tisztek ugrálnak le az autókról, leszerelik a gépfegyvereket, puskákat kapnak kezükbe és pillanatok alatt egész csatláncot vonnak az ut mellett néhány száz méter hosszúságban. A francia lovasság pu-

kabarcha bocsátkozik velünk, őszekaszaboi néhány századot, leporja az ellenállók. Ez olyan bravúr, amelyhez hasonlót mi el sem tudunk képzelni és amelyre nem is merünk volna vállalkozni. Sokat fognak még írni és beszélni a marnei csatáról, mielőtt még véglegesen megoldanák annak az útközletnek rejtelmét.

Minden hódolatomat azonban Foch marsallnak tartom fenn.

Hezzá hasonló katonai zseni az utokban csak a mi Hindenbergünk. Azt azonban nyíltan megmondom, hogy Castelnau vezéreszede az az igazi lovagias gallér és talantumos hadvezér, aki iránt mi német táborokok és tisztek valamennyien a legnagyobb hódolattal viseltünk. Nagyon szívesem, ha bár a sajtó útján tudná meg, hogy milyen őszinte tisztelettel viseltünk iránta. (Echo de Paris.)

Január 8-ika a német béke napja

Németországgal megszűnt a hadiállapot

Lyon, január 6. A szövetségesek és a német delegátusok a megpecsételt ratifikációs kicserélésre kézve meggyeztek. A kicserélés szerdán történt meg és ugyanakkor megszűnik a fegyverszüneti állapot is.

A meggyezés az összes vitatott pontokra nézve megöröztent: a végre nem hajtott fegyverszüneti feltételek végrehajtásáról, a Scapa Flowasi elhelyezett flotta kárpótlásáról és a kikötői anyagok helyeit más anyagok kiadásáról. Meggyeztek abban is, hogy a jegyzőkönyvet új töldekkel egészítik ki.

A ratifikált szerződések kicserélésének szerződése a »Pelt Journal« szerint, január 6-án délután lesz. Lloyd George is Párisba utazik és részt fog venni a szertartáson. **Január 8-tól a háborús állapot megszűnik a diplomáciai elöljárók helyeken.** Január 12-én azok a csapatok, amelyeknek a kiürítendő területeket kell elfoglalniuk, rendeltetési helyeikre indulnak. Legtöbb száz vonatra lesz szükség, hogy ezeket a csapatokat elszállítsák.

A török tengerszorosok.

Genj, január 8. Lloyd George az alsóházban a török kérdéstről a következőket mondta:

— A török probléma megoldásához szükséges tudnunk, mit szándékoznak tenni az Egyesült Államok. Azt mondják nekünk, miért nem kötjük meg a békét Törökországgal oly módon, hogy elveszünk tőle mindazokat a területeket, amelyek nem kizárólag törökök. A legelső kérdés az, hogy mit fogunk tenni Konstantinápolyi és a szorosokkal. Ha ezek a kikötők nyitva lennének volna a mi had- és kereskedelmi hajóink előtt, ezt a háborút legkevesebb két évvel megrovadítottuk volna. A szorosokat azonban armo módon elzárják előtünk. Ennek következtében nem viseltünk bizalommal jelenlegi örök iránt. Az előzetes tárgyalások már megöröztentek és nagyon biztatók. Folytatni fogjuk őket néhány nap múlva, leváltva itt és Franciaországban és remelem, rövid időn belül fölteleltetjük a török kormányt ele terjeszthetjük. (Journal de Geneve.)

A lengyelek csatlakoznak az angol-francia szövetséghez

Páris, jan. 8. A Temps értesülése szerint Patek lengyel követnek Párisba utazása azoknak a nyugati szövetségeknek megalakításával függ össze, amelyekben Lloyd George és Clemenceau legutóbb Londonban dolgozott. Lengyelország felétlenül csatlakozni akar az esetleges francia-angol szövetséghez. Lehet, hogy a lengyelek csatlakozási kívánságával függ össze az, hogy a bekezdéseket Kelet Gaudiára vonatkozó rendelkezéseit módosította. Patek küldetése esetleg igen fontos eredményekkel járhat.

Belga-francia-angol szövetség

Nanen, jan. 8. Delacroix belga miniszterelnök Londonba utazott, hogy Lloyd George-al a holland-belga tárgyalásokról és valószínűleg a belga-francia-angol védszövetségről is tanácskozzék.

Kilencórás munkanap Franciaországban

Bécs, jan. 8. A Neue Freie Presse-nek jelentik Bazelből: A Press-Informationnak táviratozzák Párisból, hogy a francia fővárosban a legközelebb rendkívül súlyosra fordul a köszönet való ellátás. A párisi gázgyárak igazgatósága szerint a gyárak készenlétele megfelelőbb negyvennyolc órára lesz elegendő. A francia kormány be akarja vezetni kényszer útján a kilencórás munkanapot valamennyi köszönbányában és törvényel akarja megtiltani a szénbányászok sztrájkját, hogy ezzel is elmarítsa a szentermelés akadályait. Az ugynevezett nyári időszakot egész Franciaországban a február elsejére virradó éjszakán kezdődik.

Amerikai hitel Európának

Washington, jan. 8. A Telegrafen Kompane jelentik: Wilson elnök jóváhagyta Lodge szenátor törvényjavaslatát, amely az amerikai külkereskedelmi finanszírozását kívánja lehetővé tenni Európában. A törvénytervezet azelőtt létszítendő új szervezettel nemcsak bankteleknyesre szorítkozik, hanem jogot ad arra is, hogy amerikai hitelt nyújtson külföldi vásároknak.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben levő rendeletek értelmében szigorúan büntetendők.

Debrecenben elfogták a Nyíregyházi direktorium besugóiját

Kovács főhadnagy megölése

Mikor a proletáralom Debrecenben összeomlott és a vörös hadak a Tisza felé ösönlőitak, Nyíregyháza még egyszer felhangolt a megzúllás előtt a bolsevisták vérszomjas előtt. A debreceni meggyéteki események és a román csapatok előnyomulásának híre a Nyíregyházi pogárságot is felvilágosította, a polgári társadalomban megindulás támaszt, hogy a tekövetkezendő eseményeket felkészülten várhassák be.

Ekkor érkeztek Nyíregyházára a menekülő vörösök, előkő Pogány József népbiztosai. Megneveztek a polgárság későbbődesait és Pogány kiadta a parancsot, hogy a megzúllom résztvevőit ki kell nyomozni és statáriális uton ki kell végezni. Idejük azonban nem volt a vörös vezetőknek a nyomozásra és talán ver nélkül hagytak volna el Nyíregyházát is, ha nem akad egy elvetemült ember, aki az utolsó pillanatban okosja lett egy ártatlan ember szörnyű kivégzésének.

Jelentkezett ugyanis a vörös parancsnokságnál egy Racsko Mihály nevű ember és elmondta, hogy biztos tudomása szerint Kovács István nemzetőrhádnagy a Nyíregyházi pogárság mozgalmának vezetője. A vörös parancsnokságok nem kellett több, Kovács István azonnal elfogták és a Szamosiyelek, Nyíregyháza vörös urai a kömmön utolsó napjaiban, parancsot adtak ki, hogy Kovács István lőbe kell löni. A szerencsétlen nemzetőrhádnagyot meg aznap, április 21-iken, ki is végeztek.

A proletáralomnak pár nap múlva Nyíregyháza is befelegzett és Racsko Mihály jobbnak látta, ha egyidőre eltűnik Nyíregyházáról. Gyakora alapos is volt, mert a megszállás után a Nyíregyházi rendőrség azonnal nyomozást rendelt el Racsko kézrekerítésére. A nyomozás során a debreceni rendőrséget is megkeresték, itt kutattak is Racsko után, azonban nem találtak a nyomára.

A napokban Debrecenbe érkezett Malcszovics János Nyíregyházi detektív, aki Racskot személyesen ismerte és egy debreceni detektív támogásával kezdett Racsko után kutatni. Fáradságos munkája legnap fényes eredményre vezetett.

Tegnap debent a Bika-száló étteremben, ahova eb delni ment, szokása szerint körülnézett és a legnagyobb meglepetésére vette észre, hogy a közelében szorgalmasan ablakot tisztító férfi

Cipők a legszebb és legjobb kivitelben készen és méret után. Lack, bagaria, sevro és box bőrből legolcsóbban beszerezhetők **GRÜNWALD cipőüzeme** **Szamosi út 4. szám.** (Kölcsönös segélyző egyesület épületben.)

nem más, mint a régen keresett Racska Mihály. Azonai letar téztatta és a főkapitányságra kísérte be, ahol Racska személyazonosságát kétségtelenül megállapították.

A debreceni rendőrség ezek után nyomban kiadta Racska, a kit a detektiv már át is kísért Nyiregyházára, ahol hamarosan elveszi a róla bűntetését.

Kun Béla apja nem kell jegyzőnek

Kun Béla édesapját a kolozs megyei prefektus Kiskalota község jegyzőjévé nevezte ki, a falubeliek azonban értesésre adták az öreg Kunnak, hogy nem ismerik el nevelésüknek a községbe irányuló fenyegetések terne mellett kölessegeve tettek, hogy hagyja el a községet. Az ügynek érdekos folytatása keppen a napokban Kiskalota község nagy tagból álló delegációja jelent meg Tamás professornál. A küldetésnek azonosok a szokott torokszóval utam kivágta a zsebet:

— Mondja prefektus ur, miért büntettek meg olyan kegyetlenül bennünket azokkal, hogy éppen a Kun Béla apját küldték ki jegyzői hivatásra. Hiszen a mi kezünk a ferradaiom alatt is a legcsekélyebben viselkedett, nálunk nem voltak rablások, fosztogatások. Annál inkább tesztelt bennünket az az intézkedés, hogy a bolseviszták diktátorának édesapját tettek meg községi jegyzőnek. Mi ezt a büntetést nem érdemeltük meg a kerjük a prefektus urat, hogy más jegyzőt nevezzen ki Kiskalotára.

Tamás professzor aztán megmagyaráta a küldetésnek, hogy azo siacs bűntetésről, aki ezek hosszú során át segéd jegyzősködött, kiváló szakember s jól el tudta volna látni hivatását. Mivel azonban a község őt sponon nyilatkozott meg, nem akarják szerőszakolni Kun a községre s a hajlandó más községi jegyzőt kinevezni.

A falubeli delegáció megelégedett ezzel a válasszal a tudomásul vette a prefektus ígértét.

Kun Béla édesapja azonban még sem marad kenyér nélkül, mert a prefektus valamelyik kolozsmegyei községbe segédjegyzőnek fogja kinevezni.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztettek, az érvényben levő rendeletek értelmében szigorúan büntetettek.

Ügyeletos győzgyűrtárok
Péntek: Nap — Ferencz József — Kossuth Lajos — Ferencz József — Csillag — Péter — L. — K. — S. — M.

Gyapjuszövetekben állandóan választottak raktár :-

Feldheim Testvéreknei
Király-utca 4. szám.

Derzsinski lett az új orosz diktátor

Lenin háttérben. — Bombák repültek a Kromi tanácskozó termébe

Gazsi orosz kőrök megbízható forrásból érde érte érte megértsük azt a hírt, hogy Lenin nem áll már a hatalom élén. Hatterbe szorulásának előzményei a következők:

Denikin hadseregének előnyomulása ferradaiomazerd mozgalmat idézett elő, erős anarchista tuncetekkel. Amint most utólag kiderült, Trockij titkoltá Denikin sikereit, de nemrégén Derzsinski, a végrehajtó bizottság elnöke néhány titkos ügynököket küldött ki a frontra és ezek visszatérésük után elmondták, hogy Denikin hadseregének előnyomulása va óságos diadalmenetben hasonlított. Denikin sikereit a vörös hadseregben rejtőző ellenforradalmárok aknamunkájával magyarázták a bolsevikiek és azt beszélték, hogy Denikin három hét alatt elérheti Moszkvát. A Kremlben nagy pánik volt. A szovjet vezető emberei egymást gyanúsították ari assal és Derzsinski szemébe vetette Trockijnak, hogy a vörös hadseregben cserbő tisztiket tart. Lenin távol tartotta magát ettől a zűrzavartól.

Trockij kijelentette, hogy az északi kormányzóságoktól fog megbízható segítséget kérni a front megerősítésére. Időközben a tanácskozóteremben Trockij és Derzsinski emberei között va óságos csata keletkezett, bombák szüriáltak a terembe, sok híres kommunisztát megöttek és sokat megsebesítettek. Ezt a pánikot a moszkvai ellenforradalmárok felhasználták arra, hogy felkelést rendezzenek a szovjeturalom ellen. Ez a felkelés azonban nem sikerült. Trockij ismét mint tejhatalmu vezér terti vissza a frontra, a diktáturat Moszkvában pedig Derzsinskiak adta át.

Lenin semleges viselkedése volt az alapja annak a hírszótársnak, hogy Lenin Moszkvában fogva tartják. Ez nem igaz. Tény azonban az, hogy Moszkvában a korlátolt hatalmat Derzsinski vette át, ki a volt szerb követtség helyiségeiben levő hivatalából terroizálja a város lakosságát.

Új háború Oroszország ellen

Bern, jan. 8. A január elején Parisban összeülő miniszterelnöki konferencia határozni fog az orosz szovjetek ellen tervezett új hadjárat dolgában. Lloyd George, Clemenceau és a japán kormány megegyeztet abban, hogy tavaszkor fegyverrel kell Lenin és Trockij ellen fellépni. Oroszország még nem döntött erre vonatkozólag.

Hindenburg levelet írt Denikinnek

Bukarest, január 8. A „L'Orient” írja: A „Poltawskidide” című újság Hindenburgnak Denikin orosz tábernekhez intézett levelét közli, melyet Hoppe német admirális adott át az orosz fehér csapa-

tok vezérének. A levél így kezdődik:

Kétszáz éve annak, hogy Oroszország legkimagaslóbb embere, Nagy Péter, tudatta utódjával, hogy egy Németországgal való háború Oroszország összeomlását vonná maga után. Ötven évvel ezelőtt Bismarck figyelmeztette Vilmos császárt, hogy egy orosz háború Németországot tönkretenné. Ez az két jóslat megvalósult. A két állam tönkrevan téve. Földrajzi helyzetük dacára a két államnak sok közös érdeke van. Ez a két állam arra van teremtve, hogy egymással kibéküljön, mert különben nem tudnak talpra állani.

Hindenburg a levelét Denikin tábernek hazafisága és bátorsága iránt érzett csodálata kifejezésével fejezi be, mert Denikin, a nagyvihar dacára nem hagyta el a cári hatalomba vetett hitét és semmi áldozatot sem hozott a jelen divatos szellemének.

HIREK.

— Felállítják a cseh jegybankot. A „Neue Wiener Tagblatt” nap jelentix Prágából: Sontag cseh pénzügyminiszter egy újságróval folytatott beszélgetésben a részvényszereségi alapon felállítandó jegybank mellett foglalt állást és kijelentette, hogy az erről szóló törvényjavaslatot meg január hónap folyamán beterjesztik a nemzetgyűlésnek. A pénzügyminiszterium bankosztálya huszmillió koronát gyűjtött aranyban és száz huszmillió ezüstben. Ezeket az összegeket, valamint a már rendezett bankjegynyomda értékeit az állam bankjegyeket utalványoztat ki magának.

Becs, január 8. Az osztrák-magyar bank kormányzósága megkeresést intézett a cseh kormányhoz, hogy a magyar és az osztrák kormányhoz hasonlóan járjon hozzá az osztrák-magyar bank szabadszállásának március hó 1-ig való megőrzéséhez.

— A presbitérium ülése.

A debreceni református egyház 20. 10. én, szombaton délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbitérium gyűlést tart, melynek fontosabb tárgyai: Újabb szervezés az úreszedésben levő egyházmegyei lelkesít tanácsbírói aláára. Az előszóltó bizottság javaslata az iránt, hogy a fogadnóknak, a presbitérium testületi tagjainak, a szabadon választott presbiterek negyedrészenek, a pötpresbitereknek, az egyházközségi közgyűlés tagjai negyedrészenek és a presbitérium bizottságainak 1919 december 31. én lejárt megbízatása, legteljebb egy évre hosszabbításuk meg. Az egyház 1920. évi költségvetésének tárgyalása. Ezzel kapcsolatban a gazdasági bizottság indítványai. Az egyházi pénzek elhelyezése a pénzügyminiszternél.

— A fehérpénz városi kölcsön. A proletárdiktatura letörése után a hátramaradt féléhátu bankjegyek forgalomba kerültek. A közönség azonban bizalmatlan volt a bankjegyek bonításával szemben és ezért

a fehérpénzt a pénzügyminisztereknél helyezte el. A bankok az Osztrák Magyar Bank fiókja akarták ezt a pénzt átutalni, a jegybank fiókja azonban csak a fiókintézetnél fennálló tartozások fizetésére volt hajlandó fehérpénzt elfogadni. Debreczen városának volt a jegybanknál egy nagyobb tartozása és nehéz helyzetűben a bankok két és fél millió koronás kamatmentes kölcsönt nyújtottak a városnak, mely a viszonyok változásával lett volna visszafizetendő. Azóta nyolc hónap múlt el, a város nem fizetett s a bankok kérését, hogy vagy fizesse vissza a kölcsönt, vagy fizessen utána kamatot, elutasította a tanács. A bankok most újabb beadványt intéztek a tanácsokhoz. Hivatkoznak arra, hogy a viszonyok változása alatt csakis az az időpont értelmezhető, amikor a fehérpénz benítése megállapítást nyer. Ez az időpont már régen bekövetkezett, nem méltányos tehát a város eljárása. A tanács a beadványt a jog- és pénzügyi bizottsághoz tette át, ahol Vargha Elemér dr. tb. főjegyző, mint előadó javasolni fogja, hogy a kölcsön után a város 1919 december 1-től kezdődőleg 5 százalékos kamatot fizessen.

— Az új üzletek adója

A kereskedelmi és iparkamara közli: Az 1915. évi XXI. t. c. 8 § a értelmében azok, akik 1914. év augusztus 1. óta olyan állandó vagy alkalmi haszonhajtó foglalkozást űznek, amelyek hozadéka az 1875. évi XXIX. t. c. értelmében III. osztályu keresetadó alá esik, de amely után megadóztatva még nem lettek, tartoznak ezt a foglalkozásukat a foglalkozás megkezdésétől számított 13 nap alatt az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni. A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágás és az 1909. 11. t. c. 93 § a. nak b) pontja szerint büntetendő. Minthogy Debreczenben és a vármegye területén is sok ilyen újabb üzleti alapítás van, elkerülendő a törvény által előírt hivatalos eljárás következményeit, ezután felhívja a kamara az összes újonnan, illetve a háború alatt keletkezett ipari és kereskedelmi üzletek tulajdonosait, hogy — amennyiben még nem tették volna meg — haszonhajtó foglalkozásukat saját érdekükben a debreczeni pénzügyigazgatóságnál jelenítsék be.

— Kösgyűlés. A legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés január 29. én és 30. ikán lesz. A szabványok elnökeit felhívta a főispán, hogy a bizottságok előkészítő ülését köllő időben tartják meg.

— Köszönetnyilvánítás
Dr. Turdean postacenzor urat a tavalyi év munkájára részére gyűjtött 100 K. átvételét nyújtjuk és hála köszönetünket fejezzük ki a cenzor urnak a közreműködésért, az adakozóknak adományairért. Debrecen sz. kir. város N. p. j. l. t. hivatala.

— Új polgár. Steinberger Dezső csegyáros, aki tíz éve Debreczenben lakik és a kösterhek viseléséhez hozzájárult, 3000 korona díj felvételére ellenében a tanács felvette a debreceni községi kötelezébe.

— Számonkérők Márk Andra főispán a számonkérők megteremtését január 20-tól 23-ra halasztotta el.

— A hadisegélyek kifizetése. A városi népjóléti hivatal tudomására hozza a hadisegélyeseknek, hogy a kifizetések f. hó 10-én, szombaton megkezdődnek. Fizetések a következő sorrendben reggel 9—1 óráig eszközlötnek: 10-én szombaton IV. és V. kerület, 12-én hétfőn VI. és I. kerület, 13-án kedden II. és III. kerület valamint a mezőség és az elmaradtok. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy csak az egyes kerületek részére meghatározott napon jelentkezzenek segélyért, mert különben nem fognak kifizettetni. Egyben felhívjuk, hogy hozzátartozóitól kapott legutolsó levelet vagy levelezőlapot mindenki hozza magával, mert e nélkül segélykérő hozzá nem juthatnak.

— Elismerés Ary Lajosnak. Ary Lajos főszámvéde helyettes kérte a tanácsot, hogy a városi szolgálata előtt eltöltött tíz évi banktisztviselési szolgálatából ötöt számítsanak be nyugdíj jogosultságához. A tanács megállapította, hogy a kérés ilyenformán teljesítése a nyugdíj szabályrendeletbe ütköznék. Mivel azonban Ary Lajos bankmunkáinak a város nagy hasznát látja és Ary Lajos működése a városnak ugyancsak nélkülözhetetlen, javasolni fogja a tanács a közgyűlésnek, hogy szavazzon meg Ary Lajos főszámvéde helyettesnek évi 3000 korona nyugdíjba is becsapuló szolgálati pótlékot. A tanács határozatot írt a jog- és pénzügyi bizottsághoz.

— Új iparengedélyek. A városi tanács a következő új iparengedélyeket adta ki: Emerich Vilmos mézszement 2000 és Péter Kálmán férfiszabó 100 koronáért.

— A városi fa ára. Zelinger Ede, a közellátási tanács tagja, szövegelt a közellátási tanácsban, hogy a város indokolatlanul és a legrosszabb időben emelte fel a városi fa árát és ezzel tőpöt adott a faüzemnek, valamint azt is, hogy a rézszékfakitermelés engedélyezésével a faüzemek egész táborát hívta életre. A közellá-

tási tanács átír a városi tanácsához, tegyen előterjesztést a közgyűlésnek a faárak revidálására, valamint felkéri a tanácsot arra is, hogy a fakitermelésből származó faüzem letöréséről gondoskodják.

— Tisza István emléke. Gróf Tisza István emlékének megörökítésére a polgármesteri hivatalban újabban a következő adományok jöttek; Kardos Albert dr. gyűjtése 600 korona. Magyar Imre 50 K, Engel Ignác dr. 100 K, A debreczeni Casino gyűjtése folytán: Hamza és Zákány 1000 K. Kazinczy Gábor 100 K, Fried Leó 200 K, Molnár Ferenc 100 korona.

— A város perli a színház igazgatóját. A tisztifőgyőző jelentette a városi tanácsnak, hogy Heltai Jenő színházigazgató ellen a biztosítéki teher fennálló tartozások megfizetése iránt a keresetet elkészítette és a legközelebbi napokban az illetékes bíróság előtt a pert megindítja.

— Súlyos vád Sebeidemann ellen. Zürichből jelentik: A „Zukunft“ Harden Miksa hetilapja egy levelet közöl, melyben egy Sonnenfeld Ernő nevű egyén, kinek nevét sűrűn emlegették a legújabb berlini zavargásokkal kapcsolatban, azzal vádolja Sebeidemannt, hogy Leibknecht és Luxemburg Róza megölésére százezer márka jutalmat tűzött ki. A hullákat a birodalmi gyűlés épületébe kellett vinni. Sonnenfeld azt állítja, hogy őt, mint a kormányzatok pénztárnokát, utasították, hogy e célra ötvézer márkat fizessen ki (Chemarea).

— Kereskedőknek, iparosoknak, cégeknek, valamint magánosoknak saját érdeke, hogy sztalukról ne hiányozzon az Előjegyzési naptár az 1920 évre. — 100 drb. rendelésnél a megrendelő saját cégevel látjuk el. Újvíví ajánlásoknak cégek részére rendkívül alkalmas! Megrendelhető lapunk kiadói hivatalában és a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

Azok, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben levő rendeletek értelmében szigorúan büntetendők.

— Rupprecht herceg köztársasági elnökjelölt. Berlinből jelentik: A német katolikus pártok a német köztársaság elnökéül Rupprecht bajor herceget fogják jelölni és a legközelebbi elnökválasztáson támogatni.

— A veszett kutya áldozatainak. A veszett kutya által megmárt hét ember gyógykezelti költségeire újabban adakoztak: Brunner Lajos dr. 100, Engel Ignác dr. 100, Weisz Bertalan 100, Csáki János 50 korona. Adományokat elfogad a főispáni titkári hivatal.

— A polgári étkezde. Zöld József tb. tanácsnok felhívta a közellátási tanács tagjait, szerezzenek személyesen meggyőződést, hogy a polgári étkezde, mely létesítéskor fontos közszükségletet elégített ki, mai helyén és berendezésével nem tartható fent. A legközelebbi napokban már határozni fog a közellátási tanács a polgári étkezde sorsa felől.

— Tíz darab lopott ló. A gyulai rendőrség értesítette a debreczeni rendőrséget, hogy elfogta Sztojka István lócsiszár cigányt, akitől tíz darab lopott lovat kobozott el. Debreczeni gazdák, akitől lovat loptak el, Povik detektívvel közölik a lopott ló ismertető jeleit.

— Stengel fogtechnéknak Kszinczy-u. 6. december 1-től csak d. u. 2—5-ig rendel.

— Elismerést legjobbnak a városi férfi léherneműek Frank Edénél, vármegyeháza mellett.

— Csinos kiállításban jelent meg Gárdos könyvkereskedése kiadásában az 1920. évre szóló heti előjegyzési zsebnaptár, kapható ott és minden könyv- és papírkereskedésben.

FOGASZATI MUTEREM Schuzter Ferenc Városliget u. szám alatt.

— Férfit velour és filozofia-újdonások Frank Edénél, vármegyeháza mellett.

Villamos szalmába vágó legkomplikáltabb munkákat készít és javít Földvári elektrotechnikai gyára Széchenyi-utca 55

— Sándor Aladár és fivére fogászati és fogtechnikai laboratórium Széchenyi-utca 23.

A debreczeni országos vásárok 1920-iki rendje.

Remete Antal-napi vásár. Január 5., 6., 7. Bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. 10—11. sertésvásár, 11—12. lóvásár, 12—13. baromvásár.

Szent-György-napi vásár. Ápril 12., 13., 14. Bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. 15—16. juhvásár, 17—18. sertésvásár, 18—19. lóvásár, 19—20. baromvásár.

Nagyboldogasszony-napi vásár: Augusztus 4., 10., 11. Bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. 12., 13. juhvásár, 14., 15. sertésvásár. 15., 16. lóvásár. 16., 17. baromvásár.

Dienes-napi vásár szeptember 27., 28., 29. Bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. Október 1. juhvásár, 2—3. sertésvásár, 3—4. lóvásár, 4—5. baromvásár.

Hortobágyi állatvásár június 24-én a hortobágyi vásártéren.

Heti vásárok kedden és szombaton tartatnak.

Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

SHINHAZ.

A SZINHÁZAL MŰSORA Csokonai színház

Szombat este: Lili bárónő, operett. Szombaton délután: Bizanc, dráma. Vasárnap este: Carmen opera. Vasárnap délután: Lili bárónő, operett.

Vígjáték Szombat este: Sarga liliom, színmű. Vasárnap délután: Csókpirulák piros színlepos bohózat. Vasárnap este: Sarga liliom, színmű.

A színházi iroda hírei: — Lili bárónő péntektől újra műsorra kerül. Honthy Hanna gyengélkedése miatt a sorozatos előadást meg kellett szakítani. — Sarga liliom. Bíró Lajos poétikus színműve szombaton és vasárnap a Vígjáték háznál kerül színre. — Bizanc. A nagyhatású sikert aratott Bizanc szombaton délután kerül színre a Csokonai színházban.

A püspök atyafisága.

— Regény — Irta: Iványi Ödön. (20)

A mai nehéz csizmák között nyomon érték a haza két nagy fiát. Már nemcsak szemmel csodálták őket, de fölül is kémseltek — azzal a szív szemtelenséggel, mely nem tudja, hogy tolokodik. A nagyság átka beütötte a két férfit a legutolsó taramba. Ott ismét megukra voltak. Kanut elmondta ott, ami meg a lelket nyamta: a megunt viszony katasztrófáját.

Wollneréktől kezdett kimaradni. A lassu elhanyagolás, azt hitte, jobban célhoz vezet, mint a hirtelen szakítás. Az asszonysziv olyan, mint az üveg, ha hirtelen akarják lehátréni: könnyen megpattan; ha lassu hál: nem egy könnyen török. Egy nagyon hosszú kimaradás után — még csak egyszer hívta magához az asszony. Ugy hívta,

hogy el kellett mennie. Akkor valami közbejött.

Elbeszélte kalandját a Dunaparton az utcagyerekekkel. E miatt megkésélt. Mikor odért: halva volt az asszony. Megölte az atropin — és a saját zavart lelke mérge, haragja — a felett, hogy azt a drámát, melyet az utolsó találkozásra kitervelt és elkészített: a véletlen megakadályozta.

A boldogtalan skarta, de más-kép a katasztrófát. Elvátoztatott irással levélet írt Wollnernek. A levélben az volt, hogy ne menjen Wollner haza az nap öt órákor, ha nem akarja, hogy hivatalos vendégnek tekintse a felesége hálószobájában. Wollner nem ismerte föl az irást; ő, Kanut, a kinek a férj megmutatta, fölismerette a saját levé papírját, melynek másik, leszakított lapjára ő írt az asszonynak. Ez a levél volt a kanóc, amelynek

föl kellett volna robbantania a boudir-akát, amit a szenvedélyes, bosszúálló asszony hármójuknak ázott. Katasztrófát akart vagy botrányt. Katasztrófát, a mibe elvesszen ő is, de nem egyedül, vagy botrányt, amelyben a férj megutálja, megvesse s odaadja őt a szerető karjába.

Wollner, aki a levéllel hazament, az asszonyt egyedül találta. Hazament, mert a levél égett a zsebében. Hazament, hogy egy, mint mondja, ostoba és aljas titok terjedt: lerázza magáról. Megmutatta a levelet nejeinek, még bocsánatot is kért, hogy ilyen nyomorút, rágalmazó orvátadás ellen nem tudja őt megvédeni... Az asszony, mondja Wollner, sarga lett a felindulástól, de nem szólott egy szót sem, csak beburkolózott selyemburnuszába, letekedt és kérte, hogy hagyja őt magára.

Wollner szót fogadott. Azt mondja, meg akarta előbb csókolni az asszony homlokát, min szókia rendezés, ha hazuról elmegy. A nő elkapta fejét és indulatos, sértő szavakba tört ki. Wollner a levél okosta idegességnek, méltatlankodásnak tudta be a kitörést. Bánta, hogy a levélről csak egy szót is szólott. Magával elégtelenedő hagyta el lakását.

Hogy azia mi történi, azt senki sem tudja. A szerencsétlen asszonyt holten találták a szobája szünyegén...

Becsú elhallgatott. Halgattak mindketten. Kanut halvány volt azoktól az emlékektől, aziket hosszú, benső vallomásában felidézt. Apostel a szenvedély vad, őrdit játéka fölött elgondolkozva, egy bölcsész hideg nyugalmaival bólintott a fejével:

(Folyt. köv.)

színházban, délután 4 órai kezdettel.

Férfi a Varietében. Ma pnteken teljesen új piro-szín-lapos, pikérs műveit mutat be az Arany Bika mozi varieté. Várady és Fernando új Steinhard-kupakkal lépnek fel; Major Lenci és Ken Sándor szintén új magánműveket árulnak. Jira-fivérek komikus avrohák és Lorcis Bergé, a féltérítő ember is szerepelnek. Nagy sikerrel tart számot az „Egy férj, aki ostoba” című piro-színűs bohózat, melyet Horczag Kálmán írt és Várdi József a főszerepet. Előadás kezdete fél 9 órakor.

A fejéltérítő ember csodás mutatványával csak öt napig az Arany Bika mozi varietében.

Küdelem a létért című nagyhatású ötfelvonásos dráma az Apollóban.

NYILT-TÉR.*

Ertesítés.

Ertesítjük üzletfeleinket, hogy Farkas Jenő úr cégtársunk a mai nappal a cég kötelékéből kilépett a nevünkben történő üzleti lebonyolítására nem jogosult.

A cég tagjai:

Aszódi és Gelber testvérek.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben levő rendeletek értelmében szigorúan büntetendők.

TÜZIFÁT

ajánlok olcsó napi árak mellett tügy és akciófát önként és aprítva házhoz szállítva :: ::

Polyánszky Oroszt

tüzfakeroskodó,

Miklós-utca végén. .... Szoboszlói-ut 1.

MEGJELENT A MAGYAR NAPTÁR 1920 ÉVRE

ÁRA 8 KORONA 10% FELÁR

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBN

Ertesítés.

Órás- és ékszerüzletemet Honyadi utcából

Varga-u. 1. sz. alá

Ipar és Kereskedelmi Bank épületébe helyeztem.

Gaspark.

„Starka”

rum és likörgyári raktár, József kir. herceg-u. 14.

Mondscheinnál.

Állandóan raktáron tart és legjütőn oszabban házhoz szállítva mindennemű **legjobb kiviteitű rum és liköröket, kizsütlőt, 16 r-kölyt, szilvóriumot,** mindennemű szeszes italokat a legolcsóbb árakon. Ugyanott **saját termésű bort** 20 literen felüli mennyiségben lehet kapni.

Halló!! Halló!!

Olcsó

téli és Korcsolya Sapka

divatos kivitelben kapható a

Sapkagyártási Vállalatnál

Széchenyi-utca 16. sz. alatt.

Ugyanott 24 óra alatt mérték után is készül.

Az idegy előrehaladottsága miatt

	Kor.
120 cm. széles pepitakelme métere	125
80 cm. mosott Schifon	39
1 pár férfi zokni	13
1 pár Fior harisnya dupla talppal	55
1 drb himzett zsebkendő	8
1 drb férfi ing, fehér	115
1 drb francia hosszú alsónadrág	180

BRÜLLERNŐ

divatházában, Piac-utca 29. (Városházával szemben)

Kérjen harisnyát!!

Január 10 én megnyílik VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET Széchenyi-u. 16. sz. alatt.

Foglalkozik kizárólag a cosmetika minden ágával, 10 nap alatt eltünteti a legmakacsabb arcbor hibákat, u. m. mejfoltot, szeplőt, mittessert, pattanást stb. Hajszálatat arc, meli es karról rövid idő alatt kirt. A r-massage jutányosan kapható bérietbe.

Szt.

Pál-Gyógyintézet

Debreczen, raf. Egyházközségi. Rendelés egész nap. Tüdőbetegek, asthmasok, idegbetegek, rheumasok, bőrbajosok, nemibetegségek a minden más chronicus bajok gyógykezelésére, az összes természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

APRÓ HIRDETÉSBN.

POSTA.	ELADÁS.
T. Jól van, minden rendben. Juliska.	Legszebb kivitelű fényezett háló s. obák ebédő, gyönyörű plüschdivány, szalongszék, teteit burokok osón eladók. József kir. herceg-u. 41.
Kolozsvár 5 én két lapotok megkaptuk, mely édes íst volna a viszontlátás. Sándor még gátolva van elmenetelésben. Minden gondolatom nálatok. Levélment. Sok csók Sárítól.	Mindenféle új és használt butorok legolcsóbban beszerezhetőek Piac-utca 37. (Kistemplombazár.)
VÉTEL.	Tuzifa Tölgyhasáb felaprítva hat van koronáér! métermá-sáknént beszerezhető. — Unio tüdifa részvénytársaságnál, Isptály telep.
Veszek és adok mindenféle ékszer, aranyat, ezüt és drága köveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 8.	Eladó a Sámsoni uton a Bójer-féle nagy ház mellett 3000 négyszögöl telek föld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.
Bort veszek legmagasabb napi árban. Hatvan-utca 30	Eladó papirsarokgömbölyítőgép. Értekezhetni lehet Telek-utca 26. sz. alatt.
Szépirodalmi könyveket jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóban.	KERESLET.
Jókarban levő vaskályhát (esetleg Meidlinger) keres megvételre a „Gyermek divatház. Ajánlatokat kérjük délelött 9—10 ig eladni. Simóffy-utca.	Aranyat—ezütöt magas ázban veszek Schiffman ékszerész, Piac-utca 67. sz.
3 ól hasáb tüzfát megvételre keresek. Miklós u. 18.	Intelligens, jó összekötétesű nőket, okkant katonákat magas jutalék és fizetés mellett alkalmaz helybeli biztositó. Jelentkezni csak délelötti órákban. Cím a kiadóban.
Cukorsomagoló papirt negyedes és felost kisebb mennyiségben is veszek legmagasabb árban mennyiségét és címet kiadóhivatalba leadai kéretik.	

Tanulóleányok nyomdánkban és könyvkötészetünkben azonnal felvétetnek.

VEGYES.

Irógépet legjobban javit Keszler, es debreceni műszerész, Széchenyi-u. 1.

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok. Halmovits, Piac-utca 30. sz.

Polgári és cími iskolai tanuló előkészítők és korrektorok. Zongorában kezdőknek pontos oktatást nyújtok. Cím a kiadóhivatalban.

Román nyelvre írunk és fordítunk bármilyen kérvényeket. Ogonovskij és Gabányi, Kossuth-utca 11., dr. Ballay iroda.

Fehérnemű gyermekruhávarrás, modern harisnyafézés vagy bármilyen kézmunka jutányos áron készül. Caspó u. 38. sz.

Román nyelven kérvényeket készítok Schwarz, Széchenyi-u. 31.

Elcseserlém egy szoba konyha mellékhelyiségekben a lakásomat ugyanilyen lakással. Jó víz az udvarban. Cím a kiadóban.

Rövid pár nap alatt elfogyott a kiadásunkban rendkívül nagy mennyiségben megjelent

ELŐJEGYZÉSI NAPTÁR AZ 1920. ÉVRE.

A minden oldalról megnyilvánult nagy érdeklődésre tekintettel, a nehéz előállítási viszonyok dacára, ezen naptárak újabb kiadását határoztuk el, miért is kérjük a viszonteladással foglalkozó cégeket, hogy megrendeléseiket a lehető legrövidebb időn belül hozzánk eljuttatni ziveskedjenek, mivel a naptárakat most már csak korlátolt mennyiségben állítjuk elő. A rendeléseket beérkezés sorrendjében intézzük el. Megrendelhető **HEGEDÜS ÉS SÁNDOR** irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében és lapunk kiadóhivatalában

Gummi-bélyegzők

precíz nyomást és mindenféle véset készit

PAULÓ vésnök.

Suttyványi-utca 12. szám. Telefon: 12—72.

Eladó ház

Piachoz közel, forgalmas helyen értekezni

Ohlbaum Jenő,

Piac utca 75. szám.

Lindenfeld J. Jenő

fűszer- és rövidáru nagykereskedő, Degenfeld-tér 7. szám.

Figyelmébe ajánlja viszonteladónknak a nagy választékban újonnan érkezett rövid és norinbergi árakat, valamint papirzsebeket minden mennyiségben :: ::

Felölös szerkesztő: Dr. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó: HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv. társ. Cenzurat de Sublocotenental Hortis